

Závěr č. 14

**ze zasedání poradního sboru náměstka ministra vnitra pro státní službu k zákonu
o státní službě ze dne 26. května 2017**

Nezákonné skončení služebního poměru

Pokud bylo pravomocné rozhodnutí o skončení služebního poměru zrušeno pro nezákonnost, služební poměr dotčeného státního zaměstnance nadále trvá, neboť neskonal, a je třeba bezodkladně rozhodnout ve věci služebního poměru dotčeného státního zaměstnance.

Státní zaměstnanec má v případě zrušení pravomocného rozhodnutí o skončení služebního poměru pro nezákonnost nárok na plat, který mu ušel, a to ode dne skončení služebního poměru do okamžiku jeho zařazení nebo jmenování na služební místo nebo zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů.

Odůvodnění

Poradní sbor náměstka ministra vnitra pro státní službu k zákonu o státní službě se zabýval problematikou nezákonného skončení služebního poměru tak, jak ji upravuje § 75¹ zákona o státní službě, neboť právní výklad tohoto ustanovení nebyl jednoznačný.

---

¹ § 75

Nezákonné skončení služebního poměru

(1) Je-li pravomocné rozhodnutí o skončení služebního poměru zrušeno pro nezákonnost, služební poměr státnímu zaměstnanci neskonal a má nárok na plat ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o skončení služebního poměru, a to až do doby jeho zařazení k výkonu služby; tím není dotčeno skončení služebního poměru, pokud uplynula lhůta zařazení státního zaměstnance mimo výkon služby, tato lhůta začíná běžet ode dne právní moci rozhodnutí o skončení služebního poměru.

(2) Oznáme-li státní zaměstnanec písemně služebnímu úřadu, že nehodlá ve službě pokračovat, postupuje se při skončení služebního poměru podle § 73. V takovém případě má zaměstnanec nárok na plat do dne nabytí právní moci rozhodnutí podle § 73.

k trvání služebního poměru

Zákon stanoví, že pokud bylo pravomocné rozhodnutí o skončení služebního poměru zrušeno pro nezákonnost, služební poměr dotčeného státního zaměstnance neskončil.

Ustanovení § 75 odst. 1 zákona o státní službě je nejasné, když výslovně stanoví, že státní zaměstnanec je zařazen k výkonu služby. Poradní sbor má za to, že i v případech zrušení pravomocného rozhodnutí o skončení služebního poměru je třeba postupovat způsobem zákonem o státní službě předvídaným: Státní zaměstnanec se zařadí (jmenuje) na původní služební místo. Bylo-li toto služební místo zrušeno, nebo není-li toto služební místo volné, je státní zaměstnanec zařazen (jmenován) na jiné vhodné služební místo, a není-li takové místo, protože žádné vhodné služební místo není volné, zařadí se mimo výkon služby z organizačních důvodů podle § 62 zákona o státní službě. Ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o zrušení nezákonného rozhodnutí o skončení služebního poměru až do dne nabytí právní moci rozhodnutí o zařazení (jmenování) státního zaměstnance na služební místo nebo o jeho zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů, nekoná státní zaměstnanec státní službu pro překážky na straně služebního úřadu.

Nejednoznačnou část věty za středníkem v § 75 odst. 1 zákona o státní službě je pak třeba, podle názoru poradního sboru, vykládat v návaznosti na výše uvedené. Uplyne-li marně doba (chybně je užit termín „lhůta“), po kterou byl dotčený státní zaměstnanec zařazen mimo výkon služby z organizačních důvodů, služební orgán rozhodne podle § 72 odst. 1 písm. d) zákona o státní službě o skončení služebního poměru a služební poměr skončí podle § 72 odst. 4 ve spojení s odst. 2 a 3 zákona o státní službě.

k platovým nárokům

Podle doslovné dikce § 75 odst. 1 zákona o státní službě státnímu zaměstnanci svědčí nárok na plat, a to ode dne nabytí právní moci (t. č. již zrušeného) rozhodnutí o skončení služebního poměru. Podle názoru poradního sboru se jedná o chybnou časovou konstrukci, neboť státnímu zaměstnanci přísluší plat vždy až do skončení služebního poměru. Před novelizací zákona o státní službě končil služební poměr dle § 72 odst. 4 uplynutím doby 10, resp. 60 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o skončení služebního poměru, a doslovný výklad § 75 zákona o státní službě by tedy znamenal, že státnímu zaměstnanci bude za dobu 10, resp. 60 dnů příslušet dvojí plat. Po novelizaci zákona o státní službě

(tj. od 1. 6. 2017) skončí služební poměr dle § 72 odst. 4 uplynutím doby 10, resp. 60 dnů ode dne doručení rozhodnutí o skončení služebního poměru. Doslovný výklad § 75 zákona o státní službě by tedy znamenal, že v některých případech za některé dny by státnímu zaměstnanci příslušel dvojitý plat, v jiných případech naopak žádný plat. Takový postup nelze podle názoru poradního sboru připustit, a je tedy třeba v zájmu ochrany práv státního zaměstnance a v rámci zásady hospodárnosti při nakládání s veřejnými prostředky na platy dojít k závěru, že v případě zrušení pravomocného rozhodnutí o skončení služebního poměru pro nezákonnost má dotčený státní zaměstnanec nárok na plat ode dne skončení služebního poměru. Tento nárok státnímu zaměstnanci svědčí až do doby jeho zařazení k výkonu služby, tj. zařazení (jmenování) na služební místo nebo zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů.

Co se rozumí platem, který státnímu zaměstnanci přísluší následkem zrušení nezákonného rozhodnutí o skončení služebního poměru, zákon neupravuje. Bylo by lze vycházet obecně z institutu ušlého zisku, jenž se charakterizuje jako rozdíl mezi tím, čeho poškozený majetkově skutečně dosáhl a čeho by dosáhl, kdyby nebylo škodní události, jinak řečeno, v jakém zvýšení majetku mu zabránila škodní událost. Ušlý zisk je tedy újmou, spočívající v tom, že u poškozeného nedošlo v důsledku škodní události k rozmnožení majetkových hodnot, které by jinak podle rozumného očekávání nastalo². Na základě uvedeného je třeba dojít k závěru, že státní zaměstnanec má podle § 75 odst. 1 zákona o státní službě nárok na plat, který mu ušel. Nelze tedy vycházet analogicky z § 176 zákona o státní službě a přiznat státnímu zaměstnanci nárok na plat, na který mu naposledy vznikl nárok nebo který mu byl naposledy určen³, neboť výše platu se mohla vlivem valorizace změnit.

Výše uvedené platí obdobně i pro plat, na který má státní zaměstnanec nárok v období ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o zrušení nezákonného rozhodnutí o skončení služebního poměru až do dne nabytí právní moci rozhodnutí o zařazení (jmenování) státního zaměstnance na služební místo nebo o zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů, kdy nekoná státní službu pro překážky na straně služebního úřadu. Co se rozumí platem,

---

² NEDBÁLEK Karel, Metodický návod k výpočtu hypotetického ušlého zisku, ASPI ID LIT138059CZ

³ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 5. 2016, sp. zn. 21 Cdo 517/2015 (cit.: „S názorem, že do hrubého platu účtovaného v tomto období nelze zahrnout i část platu, na kterou v tomto období vznikl nárok, byť byla vyplacena v jiném období, však nelze vyslovit souhlas.“)

který státnímu zaměstnanci přísluší při překážkách ve službě na straně služebního úřadu, totiž zákon rovněž neupravuje.

ke skončení služebního poměru na základě žádosti státního zaměstnance

Oznámí-li státní zaměstnanec písemně služebnímu úřadu, že nehodlá ve službě pokračovat, je třeba takový úkon považovat za žádost o skončení služebního poměru podle § 73 zákona o státní službě. Státní zaměstnanec má v takovém případě nárok na plat, a to ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o skončení služebního poměru až do dne skončení služebního poměru uvedeného v rozhodnutí o skončení služebního poměru podle § 73 zákona o státní službě.

---

poznámka k 1. 7. 2019:

Do závěru poradního sboru je změna souvisejících ustanovení zákona o státní službě provedená zákonem č. 144/2017 Sb. zahrnuta.